5.5.2025

OPH-3719-2025

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lausunto koskien Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026—2029 (VNS 2/2025)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (myöhemmin Karvi) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto valtioneuvoston selonteosta koskien julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2026–2029 (VNS 2/2025).

Karvi tuo tässä lausunnossaan esille kansalliseen koulutuksen arviointitoimintaan perustuvia näkemyksiä valtioneuvoston selonteosta. Keskeiset nostot Karvin lausunnosta:

- Valtionhallinnon säästöt ja tuottavuusohjelman tähänastiset vaikutukset Karvin toimintaan ovat olleet merkittäviä. Henkilöstömäärää on jouduttu vähentämään 30 prosenttia vuosien 2022–2025 aikana (53 HTV -> 36 HTV), millä on ollut monitasoisia vaikutuksia arviointitoimintaan. Koko koulutusjärjestelmän kattavan, pitkäjänteisen ja riippumattoman arviointitoiminnan edellytykset on varmistettava riittävin Karville osoitetuin valtion talousarvioon sisältyvin määrärahoin.
- Varhaiskasvatuksen osaamisen johtaminen ja kehittäminen sekä kelpoisen henkilöstön riittävyydestä huolehtiminen vaatii suunnitelmallista koordinointia kaikkialla Suomessa.
- Arviointimme osoittavat, että perusopetukseen valmistavan opetuksen lisärahoitus on tarpeen. Kannatamme myös lukutaito-ohjelman lisäresursointia.
- Karvi pitää tärkeänä, että useiden samanaikaisten muutosten vaikutuksia ammatillisen koulutuksen laatuun, vaikuttavuuteen, osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja koulutuksen saavutettavuuteen seurataan aktiivisesti.
- Jotta korkeakoulutuksessa suoritettujen tutkintojen määrää ja koulutustasoa voidaan nostaa, tosiasiallisen osaamistason nostaminen tulisi aloittaa jo aiemmilta koulutuspolun vaiheilta.
- Koko koulutuspolkua tulisi tarkastella yhtenä jatkumona niin koulutusjärjestelmän kehittämisessä kuin osaamis- ja koulutustason nostamisessa. Erilaiset oppimisen tuen tarpeet ovat lisääntyneet kaikilla koulutusasteilla. Oppimisen tukeen ja sitä koskevien uudistusten toimeenpanoon tulee edelleen panostaa.

Suomalaisen koulutusjärjestelmän kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä koulutuksen arviointitoimintaa

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan Suomen menestys ja kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen, minkä vuoksi koulutuksen ja varhaiskasvatuksen laatua, vaikuttavuutta sekä

osaamis- ja koulutustasoa pyritään vahvistamaan. Koulutusta ja varhaiskasvatusta koskevan päätöksenteon ja kehittämisen tueksi tarvitaan luotettava, yli hallituskausien rakentuva tietopohja suomalaisen koulutuksen tilasta. Koulutusjärjestelmän kokonaisvaltainen kehittäminen edellyttää eri koulutusasteiden toimintatapojen, rakenteiden ja ohjausjärjestelmän systemaattista arviointia sekä konkreettisia toimia koulutuksen laadun, yhdenvertaisuuden ja jatkuvan oppimisen edistämiseksi.

Karvin toiminnan edellytykset on turvattava

Valtionhallinnon tuottavuusohjelman tähänastiset vaikutukset Karvin toimintaan ovat olleet merkittäviä. Henkilöstömäärää on vähennetty 30 prosenttia vuosien 2022–2025 aikana (53 HTV -> 36 HTV), mikä on vaikuttanut merkittävällä tavalla arviointitoiminnan laajuuteen ja toiminnan tuloksiin. Henkilöstövaje on tunnistettu yhdeksi Karvin toiminnan merkittävimmistä riskeistä. Henkilöstön väheneminen estää arviointitoiminnan pitkäjänteisen kehittämisen ja erityisosaamisen ylläpidon ja vahvistumisen. Kansallinen luotettava ja vaikuttava arviointitoiminta edellyttää resursseja ja kykyä laaja-alaiseen koko koulutusjärjestelmän arviointiin.

Koko koulutusjärjestelmän kattavan ja riippumattoman arviointitoiminnan edellytykset on varmistettava niin, että Karville osoitetaan valtion talousarviossa riittävästi määrärahoja toiminnan turvaamiseksi. Karvin toimintamenomäärärahan nykyinen taso (4,5 milj. euroa vuonna 2025) ei mahdollista lakisääteisten tehtävien toteuttamista ja Suomen koulutusjärjestelmän kehittämiseksi vaadittaviin tietotarpeisiin vastaamista. Karvin toimintamenomäärärahaa ei voida leikata enempää, vaan Karvi pitää toimintamenomäärärahan korotusta välttämättömänä, jotta Karvin lakisääteisten tehtävien hoitaminen koko koulutusjärjestelmän osalta on mahdollista (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus ja vapaa sivistystyö).

Karvi esittää, että sen toimintamenomäärärahaa ei leikata enempää, vaan nykytason (TA2025) lisäksi toimintamenomäärärahaan tulisi 300 000 euron lisäys. Esitys Karvin pysyvästä toimintamenomäärärahasta vuosille 2026–2029 on 4 755 000 euroa (momentti 29.01.03 Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot kohta 1. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen menot).

Esittämämme määrärahan korotus mahdollistaisi HTV-määrän palauttamisen 40 henkilötyövuoteen, joka on edelleen huomattavasti aiempia vuosia pienempi, mutta mahdollistaisi Karvin tehtävien hoitamisen ja tuloksellisen toiminnan sekä luotettavan tietopohjan rakentamisen suomalaisen koulutuksen tilasta. Määrärahan korotus kohdistettaisiin henkilöstön palkkakustannuksiin. Ilman toimintamenomäärärahan korotusta koulutuksen arvioinnin ydintoimintoja joudutaan edelleen supistamaan, eikä Karvi voi vastata koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämisen tietotarpeisiin ja toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä kansallisena arviointitoimijana.

Varhaiskasvatusta ja koulutusta koskevat huomiot – Koko koulutuspolkua tulisi tarkastella yhtenä jatkumona niin koulutusjärjestelmän kehittämisessä kuin osaamis- ja koulutustason nostamisessa

Varhaiskasvatus

Riittävä, hyvinvoiva ja koulutettu henkilöstö on laadukkaan varhaiskasvatuksen perusta. Moniammatillisuus on suomalaisen varhaiskasvatuksen voimavara, ja luo vahvan pohjan henkilöstön laaja-alaiselle osaamiselle. Kelpoisesta henkilöstöstä, erityisesti yliopistokoulutetuista varhaiskasvatuksen opettajista on kuitenkin pulaa. Varhaiskasvatuksen opettajien aloituspaikkoihin päätettiin lisätä määräaikaistarahoitusta 29.2.2024 kuluvan hallituskauden ajalle. Varhaiskasvatuksen täydennyskoulutusmalliin yhteistyössä C6-kaupunkien kanssa osoitetaan valtioneuvoston selonteon mukaan 6 milj. euroa vuosittain.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumiseksi ja pedagogisen asiantuntijuuden varmistamiseksi varhaiskasvatuksen yliopistokoulutukseen tulisi jatkossa varmistaa riittävät ja pitkälle ennakoitavat resurssit. Varhaiskasvatuksen osaamisen johtaminen ja kehittäminen sekä kelpoisen henkilöstön riittävyydestä huolehtiminen vaatii suunnitelmallista koordinointia kaikkialla Suomessa. (ks. lisää Vlasov, Sarkkinen & Harkoma 2024.)

Esi- ja perusopetus

Julkisen talouden niukkenevat resurssit ja kuntien erilaiset taloustilanteet ovat lisänneet koulujen välistä eriarvoisuutta, mikä uhkaa tasa-arvoisen perusopetuksen toteutumista. Taloudelliset raamit vaikuttavat ratkaisevasti opetuksen laatuun, laajuuteen ja oppimisen tuen mahdollisuuksiin, ja Karvin arviointien mukaan resurssien niukkuus heikentää opetuksen järjestämistä. Vaikka kansalliset oppimistulosten arvioinnit osoittavat, että alueelliset erot osaamisessa ovat pieniä, kaupunkien sisällä koulujen väliset erot voivat olla merkittäviä sosioekonomisten tekijöiden vuoksi. Tasa-arvoinen koulutus edellyttää paitsi riittävää rahoitusta myös laajempaa yhteiskuntapoliittista yhteistyötä muun muassa talous-, asunto- ja työllisyyspolitiikan kanssa. Koulutukseen vaikuttavat monet perheiden hyvinvointiin liittyvät päätökset, ja oppimiserot liittyvät vahvasti perheiden ja alueiden sosiaaliseen ja taloudelliseen eriytymiseen. (Ukkola ym., 2020; Ukkola & Metsämuuronen, 2023.)

Karvin arvioinnit osoittavat, että perusopetukseen valmistavan opetuksen lisärahoitus on tarpeen. Suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisen kannalta on tärkeää, että kaikilla maahanmuuttotaustaisilla, niin lapsilla, nuorilla kuin aikuisillakin, on todellinen mahdollisuus oppia ja opiskella suomen tai ruotsin kieltä ja tuntea kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan. Kielitaidolla on olennainen merkitys oppimisessa, sosiaalisten suhteiden rakentumisessa, yhteiskuntaan sosiaalistumisessa ja

työllistymisessä. Vieraskielinen väestö keskittyy erityisesti kaupunkeihin, ja tästä seuraa eroja myös koulu- ja aluetasolla. (Ukkola & Metsämuuronen 2019; 2021.)

Valmistavassa opetuksessa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden iässä, taitotasossa ja koulunkäyntihistoriassa on suuria eroja, ja osa oppilaista tarvitsee valmistavaa opetusta huomattavasti nykyistä pidempään voidakseen siirtyä perusopetukseen. On syytä huomioida, että valmistava opetus ei ole kaikille oppilaille mahdollinen, sillä opetuksen järjestäjällä ei ole velvoitetta sen järjestämiseen. Osa opetuksen järjestäjistä on jo laajentanut valmistavaa opetusta aiemmin omilla resursseillaan, minkä takia yhteinen riittävä rahoitus tasa-arvoistaa oppilaiden asemaa. Valmistava opetus antaa valmiuksia perusopetukseen osallistumiseen, mutta yhden lukuvuoden koulunkäynnin jälkeen osalla oppijoista kielitaito ja osaamisperusta eivät vielä vastaa suomalaisen perusopetuksen ylimpien vuosiluokkien vaatimuksia. (Venäläinen ym. 2022; Hievanen ym. 2023.)

Karvi kannattaa myös lukutaito-ohjelman lisäresursointia. Karvin perusopetuksen oppimistulosten arvioinneista käy ilmi, että lukemisharrastus on selvästi yhteydessä oppilaan osaamiseen (Ukkola ym. 2025). Lukemisharrastus tukee osaamisen kehittymistä sekä äidinkielessä että matematiikassa. Valitettavaa on, että lukemisharrastus näyttäytyy erityisesti korkeasti koulutettujen perheiden harrastuksena. Lukemiskokemuksia tulisi tarjota myös sellaisille lapsille, jotka eivät oma-aloitteisesti ja aktiivisesti ilmaise kiinnostusta lukemista kohtaan. Tukea, altistusta ja toistoa on syytä tarjota erityisesti niille lapsille, joiden akateemisten taitojen kehittymisen hidasteena on useita matalaa lähtötasoa ennakoivia tekijöitä.

Lukiokoulutus

Karvi toteuttaa lukiokoulutuksen järjestämisen reunaehdot -arvioinnin vuosina 2025–2026. Lukiokoulutuksen järjestämisedellytykset ja saavutettavuus ovat olleet esillä koulutuspolitiikassa ja hallitusohjelmissa erityisesti 2010-luvun alusta lähtien. Ikäluokkien pieneneminen, kuntien toimintaympäristön eriytyminen ja julkisen talouden tilanne edellyttävät lukiokoulutuksen järjestämisen uudistamista, jotta koulutuksen saavutettavuus ja sivistyksellisten oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen voidaan taata myös jatkossa erilaisilla alueilla sekä suomen ja ruotsin kielillä. Tarkasteltavaksi on tullut myös se, mitä kattava valtakunnallinen lukioverkko tulevaisuudessa tarkoittaa ja millaista kansallista ohjausta tarvitaan sen mahdollistamiseksi. Arvioinnissa selvitetään myös Suomeen lukiokoulutusta opiskelemaan tulleiden EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulleiden opiskelijoiden merkitystä lukiokoulutuksessa. (Isoaho & Saarinen 2025.) Arvioinnin ensimmäiset tulokset julkaistaan alkuvuodesta 2026.

Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden vastaanottaminen edellyttää lukioilta valmiuksia tarjota oppimisen tukea ja tarkoituksenmukaista kielitietoista opetusta opiskelijoille. Oppimisen tuki ja opiskelijoiden hyvinvointi on samalla lukioille laajempi haaste. Tutkimukset, arvioinnit ja selvitykset ovat osoittaneet, että oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi on heikentynyt, oppimisen tuen tarpeet

lisääntyneet ja oppimistulokset laskeneet 2000-luvulla (Lukiolaisbarometri 2024, Kouluterveyskysely 2023, PISA 2022 ensituloksia, Metsämuuronen & Nousiainen 2021, Hellgren ym. 2024). Kunnat rahoittavat tällä hetkellä lukiokoulutustaan lakisääteisen asukasperusteisen rahoitusosuuden lisäksi merkittävästi myös itse. Laajat oppimisen tukeen liittyvät kehittämisvaatimukset ja -tarpeet edellyttävät myös valtion rahoituksen lisäämistä lukiokoulutukseen (Hellgren ym. 2024).

Ammatillinen koulutus

Kokonaisuudessaan ammatilliseen koulutukseen on kohdistunut leikkauksia, jotka eivät ole kohdistuneet tasaisesti kaikkiin järjestäjiin. Samalla ammatilliseen koulutukseen ollaan tekemässä merkittäviä uudistuksia. Rahoitusjärjestelmä uudistuu siten, että uusi rahoitusmalli on käytössä ensimmäisen kerran vuoden 2026 rahoituksesta päätettäessä. Oppimisen tuen uudistus astuu voimaan 1.8.2026. Lisäksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kahdensanvuotinen kokeilu, johon valitaan enintään 40 koulutuksen järjestää, käynnistyy 1.1.2026. Karvi pitää tärkeänä, että useiden samanaikaisten muutosten vaikutuksia ammatillisen koulutuksen laatuun, vaikuttavuuteen, osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja koulutuksen saavutettavuuteen seurataan aktiivisesti.

Korkeakoulutus

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa tavoitteena on, että suomalaisten oppimistulokset ja koulutustaso nousevat ja että korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä pyritään nostamaan mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi hallitus sitoutuu vahvistamaan koulutuksen läpäisyä. Ohjelman mukaan jokaisella tulisi olla taustasta ja varallisuudesta riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua ja tavoitella unelmiaan. Osaamistason nostaminen edellyttää johdonmukaisia ja pitkäjänteisiä investointeja opetukseen ja ohjaukseen. Aloituspaikkojen ja valmistumisaikojen lisäksi huomiota tulee kiinnittää siihen, millä osaamisella korkeakouluista valmistutaan työelämään.

Karvi on tarkastellut viimeisimmässä julkaisussaan korkeakouluissa aloittaneiden lähtötason osaamista ja opintojen läpäisyä (Huusko & Nurkka, 2025). Tulokset osoittavat, että opiskelijoiden tausta ja osaaminen eriytyvät jo korkeakoulutusta aloittaessa. Tarkastelussa nousi esiin selvä ristiriita muodollisen koulutustason nousun ja tosiasiallisen osaamistason välillä. Lisäksi Karvin toteuttamien korkeakoulujen neljännen auditointimallin kuulemisten mukaan erilaisten oppijoiden ja ohjauksen tarve on lisääntynyt korkeakoulutuksessa. Jotta korkeakoulutus voisi vahvistaa osaamista ja sieltä valmistuisi osaavia ammattilaisia, tarvitaan tosiasiallisen osaamistason nostoa koko koulutusjärjestelmässä.

5.5.2025

Korkeakouluissa heijastuvat koko koulutusjärjestelmän muutokset ja resurssipaineet. Osana kevään 2025 lisätoimien kokonaisuutta korkeakoulujen perusrahoitusta vähennetään 30 miljoonalla eurolla vuonna 2026, 20 miljoonalla eurolla vuonna 2027 ja 15 miljoonalla eurolla vuodesta 2028 alkaen. Karvin artikkelin (Huusko & Nurkka, 2025) mukaan aiemmat korkeakoulujen ja erityisesti ammattikorkeakoulujen resurssileikkaukset näkyvät opetuksen määrässä ja laadussa. Kasvavat ryhmäkoot, opetuksen siirtäminen etäopetukseksi ja vähenevä henkilökohtainen ohjaus heikentävät opiskelijoiden mahdollisuuksia saada tarvitsemaansa opetusta ja tukea. Opiskelijoiden ja henkilöstön kokemuksissa on kuilu: opiskelijat kokevat, etteivät he saa riittävästi tukea, ja henkilöstö kokee, että opiskelijoiden valmiudet ovat aiempaa heikommat. Tämä asettaa haasteita opetukselle ja korkeakoulupedagogiikalle. Korkeakoulupedagogiikkaa tulisikin kehittää suuntaan, jossa tunnistetaan opiskelijoiden moninaiset lähtökohdat. (Huusko & Nurkka, 2025.)

Tavoitteeksi asetetun koulutus- ja osaamistason nostamiseksi koko koulutuspolkua tulisi katsoa yhtenä jatkumona ja osoittaa siihen riittävästi resursseja. Koulutusmahdollisuuksien tasa-arvon ja osaamisen edistämisen tulisi näkyä konkreettisesti opetusmäärissä, resursseissa, rakenteissa ja arjen käytännöissä. Korkeakouluissa koulutetaan opettajia ja asiantuntijoita, joiden varaan koko koulutusjärjestelmän ja Suomen tulevaisuus rakentuu. Tämän vuoksi korkeakouluilla on keskeinen rooli osaamistason nostossa ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämisessä. Vain vahvistamalla osaamista ja tukemalla erilaisista taustoista tulevia opiskelijoita voidaan rakentaa suomalaiselle koulutusjärjestelmälle vahva ja nykyistä tasa-arvoisempi tulevaisuus. (Huusko & Nurkka, 2025.)

Harri Peltoniemi
Johtaja
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Kirsi Hiltunen
Yksikön johtaja
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Lähteet

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 11b §:n muuttamisesta. HE 126/2018.

Hievanen, R., Laimi, T., Ukkola, A., Venäläinen, S. & Väätäinen, H. (2023). Eriarvoistumisen ehkäiseminen edellyttää maahanmuuttotaustaisen väestön kieli- ja perustaitojen turvaamista. Policy brief 7:2023. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Eriarvoistumisen ehkäiseminen edellyttää maahanmuuttotaustaisen väestön kieli- ja perustaitojen turvaamista | Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

Hellgren, J., Saarinen, J., Marjanen, J., Lepola, L., Pullinen, H., Ahola, S., Engblom-Pekkala, K., Eriksson, M., Fredriksson, P., Hynänen, I., Karjalainen, T. & Värri, K. (2024). Oppimisen tuki lukiokoulutuksessa. Julkaisut 11:2024. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1124.pdf

Huusko, M. & Nurkka, N. (202). Korkeakouluissa aloittaneiden lähtötason osaaminen ja opintojen läpäisy. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Tiivistelmät 2. https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_T0225.pdf

Isoaho, K. & Saarinen, J. 2025. Lukiokoulutuksen järjestämisen reunaehdot -arvioinnin hankesuunnitelma. Hyväksytty 21.2.2025.

Lukiolaisbarometri 2024 (2024). Suomen Lukiolaisten liitto ja Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus 2024. https://lukio.fi/lukiolaisbarometri/

Metsämuuronen, J., & Nousiainen, S. (2021). Matematiikkaa Covid-19-pandemian varjossa. Matematiikan osaaminen 9. luokan lopussa keväällä 2021. Julkaisut 27:2021. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Helsinki. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2021/12/KARVI_2721.pdf.

PISA 2022 ensituloksia (2023). Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:49. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165295

Saarinen, J., Hellgren, J., Lepola, L., Marjanen, J., Ahola, S, Engblom-Pelkkala, K., Eriksson, M., Fredriksson, P. Hynönen, I., Karjalainen, T. & Värri, K. (2023). Lukiokoulutusta uudistetaan – uudistuvatko lukiot? Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 8:2023. https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_0823.pdf

THL (2023b). Kouluterveyskysely 2023: Lapsia ja nuoria kuormittavat monet tekijät – selkeät arkirutiinit ja ajoissa saatu apu on tärkeää (21.9.2023). https://thl.fi/-/kouluterveyskysely-2023-lapsia-ja-nuoria-kuormittavat-monet-tekijat-selkeat-arkirutiinit-ja-ajoissa-saatu-apu-on-tarkeaa?redirect=%2Ffi%2F

Ukkola, A. & Metsämuuronen, J. (2019). Alkumittaus – Matematiikan ja äidinkielen ja kirjallisuuden osaaminen ensimmäisen luokan alussa. Julkaisut 17:2019. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. KARVI_1719.pdf

Ukkola, A., Metsämuuronen, J. & Paananen, M. (2020). Alkumittauksen syventäviä kysymyksiä. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 10:2020. Helsinki. https://karvi.fi/wpcontent/uploads/2020/08/KARVI_Alkumittaus.pdf

Ukkola, A. & Metsämuuronen, J. (2021). Matematiikan ja äidinkielen ja kirjallisuuden osaaminen kolmannen luokan alussa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 20:2021. Helsinki. https://karvi.fi/wpcontent/uploads/2021/08/KARVI_2021.pdf

Ukkola, A. & Metsämuuronen, J. (2023). Matematiikan ja äidinkielen taidot alkuopetuksen aikana – Perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarviointi 2018–2020. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 1:2023.

Ukkola, A., Suomilammi, M., Silverström, C., Metsämuuronen, J. & Marjanen, J. (2025). Matematiikan ja äidinkielen taidot kuudennen luokan lopussa – Perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarviointi 2018–2024. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 1:2025. Matematiikan ja äidinkielen taidot kuudennen luokan lopussa – Perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarviointi 2018–2024

Vlasov, J., Sarkkinen, T. & Harkoma, S. (2024). Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen vaatii kestäviä poliittisia päätöksiä. Policy Brief 1:2024. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/Karvi_Policy-brief_0124.pdf

Venäläinen, S., Laimi, T., Seppälä, S., Vuojus, T., Ahlholm, M., Latomaa, S., Mård-Miettinen, K., Nirkkonen, M., Huhtanen, M. & Metsämuuronen, J. (2022). Kielellisiä taitoja ja koulunkäyntivalmiuksia. Valmistavan opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tila ja vaikuttavuus -arviointi. Julkaisut 19:2022. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. KIELELLISIÄ TAITOJA JA KOULUNKÄYNTIVALMIUKSIA – Valmistavan opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tila ja vaikuttavuus -arviointi